

Wandelommetje: Strikkeven

Vanuit Zondereigen voert dit wandelommetje je naar de omgeving van het Strikkeven. Je loopt grotendeels over grondgebied van Merksplas. Het klinkt ver weg, maar dat valt wel mee. Je blijft zelfs binnen de parochiegrenzen van Zondereigen.

Op de plaats van de huidige kerk stond al in 1464 een kapel. Die hoorde onder de St. Remigiusparochie in Baarle-Hertog. Pas in 1842 werd Zondereigen zelfstandig op kerkelijk gebied: de St. Rumoldusparochie bestrijkt zowel Zondereigen als delen van Merksplas. In 1859 werd de oude kapel vervangen door een veel grotere kerk. Die werd bij de bevrijding in oktober 1944 in brand geschoten. In 1949 is de kerk heropgebouwd en vergroot naar een ontwerp van architect René Van Steenberg uit Beerse. Die naam komen we vaker tegen bij wederopbouwactiviteiten in onze regio na de Tweede Wereldoorlog. Van Steenberg speelde een centrale rol in het registreren van de schade en het opmaken van plannen voor de wederopbouw. In totaal ontwierp Van Steenberg meer dan 800 gebouwen waaronder twintig kerken.

Amalia's heemkundige werkgroep Zondereigen hanteert voor haar werkgebied dezelfde grenzen als de parochie. Stukjes Merksplas waaronder de Strikkeweg, Heikant en Eindepoel horen er dan ook bij. We blijven op dit ommetje dus op 'vertrouwd terrein'.

Ruilverkavelingspaden

Over de Oude Baan verlaten we Zondereigen. Het is de oorspronkelijke verbinding met Merksplas. Bij het Lipseinde op de huidige weg 'hield de wereld vroeger op', gezien vanuit Merksplas dan. Net voorbij de brug over de Noordermark (die vormt hier de gemeentegrens) ga je rechtsaf de met keien bestrate oprijlaan van de voormalige Kruidenhoeve op.

Dat er in het Dal van Het Merkske door de ruilverkaveling Zondereigen behoorlijk wat aantrekkelijke wandelpaden zijn bijgekomen weten we inmiddels van eerdere ommetjes. Minder bekend zijn de nieuwe ruilverkavelingspaden dwars door de akkers richting Strikkeweg. Langs de Kruidenhoeve loop je er zo op. Enkele jaren na de aanleg is het er al heerlijk wandelen, vooral op het paadje langs de Strikvenseloop dat uitkomt op de Strikkeweg. De struiken beginnen er al wat body te krijgen. Tot een stuk in de twintigste eeuw zou je er dwars door de bossen hebben gelopen, getuige ook de namen Hoefsbos en Watereinde Bossen die nog steeds op de kaart staan als gebiedsaanduiding.

Kunstwerk

Halverwege zie je bij een kruising van paden een betonnen plaat met een gat erin. Een kunstwerk? Ja, en wel in de dubbele betekenis van het woord, lacht Filip Debrabandere aan de telefoon op de vraag of hij er wat van weet. Debrabandere was de projectleider van de ruilverkaveling Zondereigen. “Het is eigenlijk een keermuur die gebruikt wordt bij een duiker, vandaar het ronde gat. Na de werken was er eentje op overschot. In plaats van naar een breker af te voeren dacht ik: Waarom zetten we hem niet gewoon in de berm. Geeft een mooi doorkijkje naar Zondereigen.” Dat Filip in zijn vrije tijd hobbykunstenaar is, zal niet vreemd zijn geweest aan die gedachte. “Later heeft nog iemand er een zittend beeldje in gezet, heb ik begrepen.” Daardoor werd het helemaal van een civieltechnisch kunstwerk een artistiek kunstwerk.

Het is een beetje lastig uit te leggen waar je het kunstwerk precies kunt vinden. In tegenstelling tot de paden in Zondereigen hebben de nieuwe ruilverkavelingspaden in de gemeente Merksplas nog geen naam gekregen. Maar als je het ommetje volgt, kan je het niet missen.

Padden

Het Strikkeven ligt wat verborgen. Het is een hoger gelegen historisch heideven dat in de ruilverkaveling ten dele is hersteld: het visbestand is voor een groot deel verwijderd en de venoevers zijn afgegraven. Eenmaal per jaar haalt het Strikkeven wel de pers, vanwege de paddentrek: na hun winterrust gaan padden naar het water waar ze jaren eerder als paddenvisjes leefden. Dat is de plaats waar ze zullen paren en hun eiersnoeren zullen afzetten. Om te voorkomen dat ze op hun reis bij het oversteken vanuit de gemeentebossen naar het ven worden doodgereden helpen vrijwilligers ze een handje. In 2019 zijn er bij het Strikkeven 4079 padden, kikkers en salamanders overgezet.

Het ven wordt redelijk veel gebruikt door vogels tijdens de trek en gedurende het winterhalfjaar om er te fourageren. De roerdomp overwintert er, lepelaar en zwarte ooievaar worden er regelmatig waargenomen.

Strikke of Strikken

Waar zou ‘Strikke’ in Strikkeven en Strikkeweg nu vandaan komen? Als je zo aan de wandel bent, stel je je weleens dat soort vragen. Zou het iets te maken hebben met een strik voor het vangen van konijnen? Vanuit de Merksplas heemkring Marcblas kwam dit antwoord. De oudst bekende vermelding van ‘Strikken’ dateert van 1548: ‘... een stede huys & hof ... gestaen & gelegen tot sondereygen geheeten Stricken ...’ Een student had in 1987 een hele studie naar de toponomie van Merksplas gedaan. “Door zo’n onderzoek ontdek je vaak de oorspronkelijke betekenis van een plaatsnaam”, vertelt voorzitter Karel Govaerts van Marcblas erbij. “Maar in dit geval suggereert men ook dat het gaat om een strik of strop om kleinwild te vangen. Vandaag de dag staat de naam ‘Strikken’ voor een gehucht, een plaatsnaam dus.” Dat klopt, maar dan is er nog iets dat opvalt. In de gemeentelijke administratie vind je altijd ‘Strikken’, terwijl op sommige kaarten ‘Strikke’ staat zonder een n, zoals in Strikkeweg. En als je dan via andere weg (het Instituut voor Naamkunde) te horen krijgt dat ‘strik’, ook wel ‘strek’, een veldtoponiem is voor – naar de vorm van het land – ‘lang uitgestrekt stuk grond’, weet je het eigenlijk ook niet meer. Toponomie of naamkunde is in elk geval geen exacte wetenschap.

In de zestiende eeuw blijkt er ook nog een Strikgoor te zijn geweest. Het hele gebied rond het Strikkeven vanaf de Heikant tot aan de Strikkeweg wordt op de kaart als Strikkevenheide aangeduid. Dat zou een betere naam voor het ommetje zijn geweest, maar ja, van die heide is niets meer te zien.

De route

Het startpunt van dit ommetje is bij de kerk van Zondereigen. Daar vind je knooppunt 24. Loop naar 25 – 29 – 28 – 61 – 62 – 43 – 44 – 40 – 60 – 30 – 37 – 36 – 50 – 94 – 25 en 24. Vlak voor het einde kom je langs het terras van het Schuttershof (woensdag gesloten). Als je een glimp van het Strikkeven wil opvangen, sla dan bij knooppunt 44 rechtsaf de weg Eindepoel in. Na het ven – alleen te zien bij een hekkegat aan je rechterhand – kun je bij knooppunt 60 de route weer oppakken. Dit wandelommetje is zo’n acht kilometer.

Met de achterkleinkinderen aan de wandel in de gemeentebossen aan het Eindepoel.